

نکات و ملاحظاتی ویژه در مورد بودجه ۷۶

نوشته فرزین فناثیان

آخرین بودجه دوره ریاست جمهوری آقای هاشمی رفسنجانی با حجم عظیمی از ارقام هزینه و درآمد دستگاههای دولتی و شرکتهای و مؤسسات وابسته به دولت در سال ۱۳۷۶ با تغییراتی در ارقام پیشنهادی دولت که غالباً به افزایش ارقام پیشنهادی انجامید. در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

این بودجه در زمانی تصویب شده که شرایط کشور از نظر وضعیت سیاسی و اقتصادی در مقایسه با سالهای پیش متفاوت است، از نظر سیاسی، اجرای بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور با یک تغییر و تحول عمده در ترکیب قوه مجریه کشور مواجه خواهد بود و رئیس جمهور که پیشنهادکننده بودجه سال آینده است، در نیمی از طول سال مالی جای خود را به یکی از کاندیداهای ریاست جمهوری خواهد داد و به این ترتیب اجرای تمامی اهداف و خط مشیهای پیشبینی شده در این بودجه بر عهده رئیس جمهور فعلی نخواهد بود و معلوم نیست اهداف کمی و کیفی پیشبینی شده در بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور که می تواند بخشی از برنامه ریزی اقتصادی و اجتماعی

کوتاه مدت کشور تلقی گردد با دیدگاههای رئیس جمهور آتی همسو باشد.

علاوه بر این، چنانچه نوسانات قیمت نفت را نیز تابعی از متغیرهای سیاستهای منطقه ای و جهانی فرض کنیم، باید این نکته را هم در نظر بگیریم که بودجه سال آینده با درآمد نفتی بیشتری نسبت به سالهای گذشته (حتی همین قانون بودجه سال ۱۳۷۵) تنظیم شده و این در حالی است که پس از تجارب ناگوار حاصل از اجرای برنامه اول در زمینه قیمت نفت، درآمد نفت در بودجه سالهای اخیر همواره محتاطانه و معمولاً کمتر از رقم قطعی منظور می شد. کما این که بنا به اظهار وزیر نفت در موقع بررسی

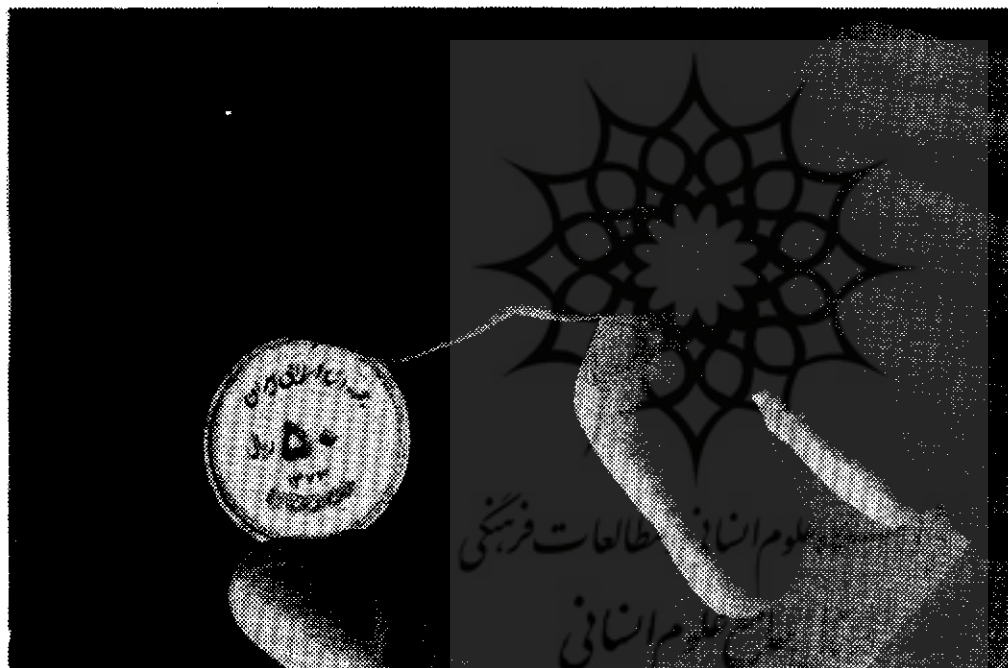
بودجه سال آینده، درآمد و عواید نفتی دولت در قانون بودجه سال ۱۳۷۵ سه میلیارد دلار کمتر از رقم تحقق یافته، پیشبینی شده بود.

در قانون بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور قیمت هر بشکه نفت حدود ۱۴ دلار پیشبینی شده بود که براساس آخرین ارقام ارائه شده این قیمت در سال جاری بطور متوسط حدود ۱۷ دلار شده است. با توجه به میزان درآمد نفتی پیشبینی شده در

خواهد بود. (مصاحبه دکتر نوریخس رئیس کل بانک مرکزی سوم بهمن ۱۳۷۵ روزنامه سلام)

با توجه به این که بودجه سال آینده کل کشور ظاهراً در چارچوب قانون برنامه دوم توسعه تنظیم شده ممهذاً هدفهای تازه ای را نیز باید تحقق بخشید که تصویب و اجرای لایحه، فقرزدایی از مهمترین این هدفها است.

بنظر می رسد توفیق دولت در محرومیت زدایی

بستگی مستقیم به تعریفی که از ماهیت فقر، گستردگی آن و چگونگی مقابله با این پدیده از سوی کارشناسان و محققین ارائه می شود خواهد داشت. طبیعی است که میزان توانایی دولت در تأمین منابع و انتخاب راه کارهای مناسب برای این منظور، از اهمیت خاصی برخوردار است.

نگاهی به ارقام درآمد بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور نشان می دهد قیمت فرآورده های نفتی - آب و برق و ارتباطات همچنان با حداقل بیست درصد افزایش همراه خواهد بود و مصرف کنندگان می باید در ازای مصرف این مواد از فروردین سال ۱۳۷۶ بیست درصد بیشتر از اسفندماه سال جاری بهای این کالاها و

بودجه ۱۳۷۶ به نظر می رسد که طراحان و تصویب کنندگان بودجه انتظار دارند که روند افزایش قیمت نفت در سال ۷۶ نیز ادامه یابد و بهای هر بشکه نفت از ۱۷ دلار تجاوز کند و یا حداقل در حدود رقم مزبور تثبیت شود که این نیز از تفاوت های بودجه سال ۱۳۷۶ با بودجه سالهای اخیر محسوب می شود. که البته معلوم نیست افزایش قیمت نفت در ماههای اخیر که تا حد زیادی ناشی از سرمای کم سابقه اروپا و آمریکا بود دوام داشته باشد.

همچنین این بودجه در شرایطی تنظیم شده است که دولت حدود بیست میلیارد دلار تعهدات خارجی دارد که حداقل یک میلیارد دلار کارمزد آن در سال

خدمات را به دولت و شرکتهای وابسته به آن پرداخت کنند.

این افزایشها علاوه بر افزایش بهای برخی دیگر از خدمات دولت، مانند تمدید و صدور گذرنامه است که در بودجه سال ۱۳۷۶ مورد پیشبینی قرار گرفته است.

افزایش هزینه مصرف انرژی و ارتباطات، به ویژه هزینه مصرف مواد سوختی، به عنوان هزینه پایه‌ای قطعاً در قیمت تمام شده همه تولیدات، اعم از صنعتی و کشاورزی و یا خدمات تأثیر می‌گذارد، گرچه به لحاظ ضرورت سرمایه‌گذاری در این بخش‌ها افزایش قیمت آنها در قانون برنامه دوم توسعه پیش‌بینی شده و دولت خود را مجاز به وصول آنها می‌داند ولی آنچه که مورد بحث است نحوه دریافت این افزایش به ماخذ ۲۰ درصد قیمت سال گذشته از تمامی مصرف‌کنندگان می‌باشد که می‌تواند با سیاست فقرزدایی مغایرت داشته باشد زیرا دریافت هزینه بیشتر از تمامی طبقات، حتی از طبقات محروم نمی‌تواند فقرزدایی را تحقق بخشد بلکه می‌باید این افزایش‌ها را از بیشتر از یک حداقل مصرف تعیین شده دریافت کرد. کما اینکه در سالهای نخست انقلاب کمترین مصرف مورد حمایت قرار گرفت تا ضمن ترویج مصرف بهینه، از مصرف‌کنندگان کم درآمد نیز حمایت شود.

بنابراین دریافت افزایش بهای فرآورده‌های نفتی و دیگر خدمات دولتی از نقطه صفر نمی‌تواند با سیاست فقرزدایی همخوانی داشته باشد، بخصوص این که در اقتصاد تورمی کنونی عمیق‌تر شدن شکاف بین غنی و فقیر به علت استمرار تورم قطعی است. وجود حجم سنگین نقدینگی که رقم آن را رئیس کل بانک مرکزی در مصاحبه روز سوم بهمن ماه ۱۳۷۵ حدود ۹۲ هزار میلیارد ریال برآورد کرده است نشان دهنده ادامه رشد نقدینگی و تورم است.

تأثیر مضاعف...

از سوی دیگر باید توجه داشت، افزایش قیمت مواد سوختی و دیگر موارد پیش‌بینی شده در بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور تأثیری مضاعف بر مصرف‌کنندگان کالاها دارد.

۱- تأثیر مستقیم

۲- تأثیر غیرمستقیم

به بیانی روشن‌تر، مصرف‌کنندگان یک بار هنگام استفاده مستقیم (خرید مستقیم) از فرآورده‌های نفتی و آب و برق و دیگر خدمات دولت اضافه بهای جدید را می‌پردازند و دیگر بار چون این افزایش قیمت در قیمت تمام شده کالا و خدمات نیز منظور می‌شود با خرید کالاها و خدمات مورد نیاز و غیر قابل صرف نظر کردن، یک افزایش قیمت دیگر را هم پرداخت می‌کنند.

این اثرات با هدف‌های بودجه سال آینده هماهنگی ندارد، زیرا می‌باید همزمان با این افزایش‌ها برای نیل به فقرزدایی، یا حداقل مصرف مستقیم از افزایش قیمت معاف گردد، و یا به همان میزان به طبقات محروم کمک شود تا افزایش مضاعف قیمت‌ها برای این قشر از جامعه بنحوی خنثی شود.

بودجه سال ۱۳۷۶ کل کشور همچنین به علت سوق یافتن به طرف مالیاتهای غیرمستقیم، از جمله دریافت ۲ درصد به عنوان مالیات مصرف از تولیدات داخلی و کالاهای وارداتی، نیز به این وضع دامن می‌زند و این در حالی است که بسیاری از کارشناسان عقیده دارند هنوز از تمامی ظرفیت‌های مالیاتی کشور استفاده نمی‌شود و میزان وصول مالیات بر درآمد بطور کامل و یا لاقفل در سطح مورد قبول تحقق نیافته است. اکنون از تولیدات داخلی وجوه متعددی دریافت می‌شود، و به ویژه پرداختهای صنایع به دولت بسیار گوناگون و هزینه‌ساز است. دریافت مستقیم از تولیدات داخلی به عنوان مختلف اینک در کشور ما تقریباً به صورت روشی متعارف و معمولی درآمد است!

صنعت و درآمدهای آن در سالهای اخیر در کانون توجه دولت و سازمانهای دولتی قرار گرفته و به تدریج مجوزهای بسیاری برای جذب درآمدهای صنعت و تأمین برخی از هزینه‌های عمومی از سوی قوه مقننه صادر شده است. این وضع ناشی از ناشناخته ماندن جایگاه صنعت در توسعه اقتصادی کشور است، در حالی که ادامه و استمرار حیات بخش صنعت مستلزم توسعه بازسازی و سرمایه‌گذاری‌های جدید است تا این بخش بتواند در رقابت با کالاهای خارجی دوام بیاورد و موجودیت خود را حفظ کند.

انتخاب رویه دریافت‌های گوناگون از بخش صنعت برای تأمین منابع مورد نیاز دولت علاوه بر اینکه حاکی از عدم توفیق روشهای اجرایی در وصول مالیات بردرآمد است، بلکه نشان دهنده انتخاب راهی آسان در این زمینه است، بی‌آنکه به تأثیرات منفی آن توجه شده باشد.

بدین قرار ترتیب اجرای سیاست مالیات بر مصرف و گسترش دامنه اخذ مالیات غیرمستقیم نیز نمی‌تواند دولت را در جهت فقرزدایی یاری دهد. اگر دولت واقعاً مصمم به فقرزدایی است باید علاوه بر اتخاذ تدابیری جهت چیران فشار افزایش قیمت‌های جدید بر قشر محروم، سیستم وصول مالیات بردرآمد را نیز بازسازی کند و محل اصلی نیازهای مالی خود را وصول مالیات مستقیم از صاحبان درآمدهای هنگفت قرار دهد. این دگرگونی هم زمانی میسر خواهد شد که نگرش کارشناسان و برنامه‌ریزان تغییر یابد و بجای این که برای تأمین منابع مالی، بر فروش نفت و دریافت‌های مختلف از صنعت و یا مالیات بر مصرف تکیه شود به اصلاح قانون و مقررات وصول مالیات بردرآمد اقدام شود. در صورت بروز چنین تحولی است که مکانیسم توزیع درآمدها اصلاح می‌شود و از تفاوت فاحش میزان درآمد طبقات مختلف کاسته خواهد شد. ضمن این که منابع مورد نیاز دولت برای سرمایه‌گذاری‌های جدید نیز تأمین می‌شود.

 MEARSK LINE SERVICE ALL THE WAY	دفتر عملیاتی شرکت ایران دانش در داخل ترمینال شهید رجایی بندرعباس، بندر شهید رجایی، انبار صادرات شماره ۱۰، طبقه دوم تلفن / فاکس مستقیم: (۰۷۶۱) ۵۶۳۶۴۱	دفتر بندرعباس: شرکت ایران دانش بندرعباس، خیابان امام خمینی، ساختمان مجید، طبقه چهارم تلفن: ۵۵۶۸۶۵ - ۵۵۵۵۲۳ ۵۵۵۴۴۳ - ۵۵۵۴۴۹ (۰۷۶۱) فاکس: ۵۵۱۸۱۶ (۰۷۶۱)	شرکت ایران دانش (سهامی خاص) نماینده انحصاری کشتیرانی مرسک‌لاین تهران، خیابان خالد اسلامبولی، شماره ۱۳۱، ساختمان شیراز صندوق پستی: ۴۴۶۵-۱۴۱۵۵ تلفن: ۸۷۱۱۷۲۲، فاکس: ۸۷۱۴۸۵۱ تلکس: ۲۱۵۵۷۸ MILA IR
	سهامی خاص شرکت ایران دانش نماینده انحصاری کشتیرانی مرسک‌لاین بزرگترین خط کشتیرانی کانتینری در جهان		

ما به اهمیت شراکت وفاق هستیم. تخصص ما
حمل و نقل مناسب گازی شما می‌باشد

همانطور که اشاره کردیم، در حال حاضر نه تنها در تمامی بخشها از ظرفیت بالقوه وصول مالیاتهای بر حق استفاده نمی‌شود، بلکه همان بخش از مالیات بردرآمد هم که وصول می‌شود حداقل یک سال پس از تحقق درآمد وصول، و به خزانه واریز می‌گردد و باین ترتیب وصول مالیات «بهنگام» نیست و در نتیجه در تشخیص- تعیین وصول مالیات مشکلات اجرایی فراوانی وجود دارد که اگر عامل تورم، کارمزد و تفاوت ناشی از تأخیر در پرداخت مالیات مورد محاسبه قرار گیرد رقم قابل توجهی خواهد بود.

این در حالی است که مالیات بر درآمد طبقه حقوق بگیر، اعم از کارمند و کارگر، نه تنها طبق نرخ تعیین شده وصول می‌شود، بلکه زمان دریافت آن نیز یک ماهه است.

از دیگر هدفهای بودجه سال آینده گسترش سیاست اقتصاد بدون نفت، با اقتصاد غیرمتکی به نفت است.

حقایق حاکی است در سال جاری میزان درآمد ارزی ناشی از صادرات کالاهای سنتی و صنعتی کاهش یافته و علیرغم نظریه بانک مرکزی، صادرکنندگان این کاهش را ناشی از تصمیم بانک مرکزی مبنی بر تثبیت نرخ ارز و دخالت بانک مرکزی در قیمت ارز می‌دانند.

این موضوع که نظریه بانک مرکزی صحت دارد و یا صادرکنندگان، در این مقاله مورد بحث نیست، آنچه مورد نظر است این که باید باین نکته و نظریه توجه داشت که اتخاذ هیچ نوع سیاست اقتصادی در جهت توسعه کشور کارساز نخواهد بود مگر این که سیاست اقتصادی با سیاستهای مالی- پولی و بانکی هماهنگ باشد. پیش از اتخاذ یک سیاست اقتصادی باید زمینه‌های اجرایی آن را در سیستم‌های مالی- پولی و بانکی فراهم کرد.

اگر سیاست کلان توسعه اقتصادی کشور بر مبنای اقتصاد بدون وابستگی به درآمد نفت، و به تبع آن، بودجه سال آینده کل کشور نیز با همین نگرش تدوین شده می‌باید در مورد سیستم پولی و بانکی هم تدابیری اتخاذ گردد تا اجرای آن سیاستها امکان‌پذیر شود و در عین حال لطمه‌ای به ارزش پول ملی وارد نگردد.

به عبارت دیگر سیستم پولی و بانکی می‌باید آمادگی و کارایی لازم برای اجرای چنین سیاست‌هایی را داشته باشند.

وقتی بخواهیم صادرات را گسترش دهیم باید در نظر داشته باشیم که صادرکنندگانی که توفیق کسب بازار را داشته باشند ارز بدست می‌آورند، بدنبال آن، این وظیفه سیستم پولی و بانکی است که بتواند ارز حاصل را در مسیر تعیین شده هدایت کند زیرا اگر ارز صادراتی در جهت غیر آن سوق یابد، برای سیستم پولی و بانکی مشکلاتی را فراهم می‌کند و در نتیجه سیاست اتخاذ شده در جهت مورد نظر تحقق نخواهد یافت.

اگر بین نرخ تثبیت شده ارز و نرخ آن در بازار آزاد تفاوتی وجود دارد، سیستم پولی و بانکی می‌تواند این تفاوت نرخ را از طریق پرداخت مابه‌التفاوت جبران کند تا صادرکننده به واریز ارز صادراتی تشویق شود. جز این، می‌توان برای درآمد حاصل از صادرات کالای سنتی و صنعتی تسهیلات مالیاتی برقرار کرد و برای درآمدهای ناشی از صادرات کالا، امتیاز و معافیت مالیاتی ویژه‌ای در نظر گرفت و هر سال این تسهیلات را در

جهت صدور کالاهای خاصی تغییر داد، همانگونه که مقررات سود بازرگانی و حقوق گمرکی بر پایه همین ضرورتها برای کالای وارداتی تغییر می‌کند و دولت با هدف حمایت از تولیدکنندگان داخلی، برای کالاهای غیرضروری و یا کالاهایی که در داخل تولید می‌شود، تعرفه وارداتی آن کالاهای را افزایش می‌دهد و یا در شرایط خاصی به منظور ثبات قیمت برخی کالاهای، از تعرفه واردات آن کالاهای می‌کاهد.

همچنین باید توجه داشت اگر این نظریه بانک مرکزی که تدابیر اتخاذ شده از سال گذشته در زمینه نحوه واریز ارز صادراتی موجب تثبیت نرخ ارز در بازار شده است مورد پذیرش قرار گیرد باید گفت چنین وضعیتی- در صورت واقعیت داشتن آن- این موضوع را ثابت می‌کند که سیاست اقتصادی توسعه صادرات با سیاستهای پولی و بانکی و روش‌های اجرایی آن قبلاً هماهنگ نبوده است.

بنابراین هدف گسترش اقتصاد بدون نفت از طریق صادرات کالای غیرنفتی در بودجه سال آینده نیز در گروی هماهنگی این سیاست اقتصادی با سیاستهای پولی و بانکی و مالیاتی است. □

شرکت دانه آفتاب

فعالیت شرکت:

- ۱- شرکت در سال ۱۳۶۹ تأسیس و از سال ۱۳۷۳ تولیدات خود را در سطح گسترده عرضه می‌نماید.
- ۲- نوع تولیدات: انواع سریالها (غلات) صبحانه‌ای و انواع اسنکها در طعمهای مختلف
- ۳- روش تولید بر اساس متد انفجاری با استفاده از دانه کامل غلات می‌باشد که بهترین و آخرین روش تولید می‌باشد که با این روش اکثر خواص غلات به خصوص سبوس و فیبر آن حفظ می‌گردد و نیز در موقع تولید انواع ویتامینها برابر RDA آلمان بدان افزوده می‌گردد. تولید آن برابر استانداردهای بین‌المللی و قابل رقابت با سایر تولیدکنندگان خارجی می‌باشد.
- ۴- صادرات: آسیای میانه - کشورهای حوزه خلیج فارس - ترکیه

صندوق سستی: ۳۴۹۶ - ۱۶۷۶۵
 سدان آر.ا.س.س. خیابان الوید نرس خیابان ۲۹ شماره ۳۲ طبقه دوم
 تلفن: ۸۷۷۲۰۶ - ۸۷۷۲۰۶ - ۲۱ - ۹۸

پایا پیوند شیمی (فام گستر)

انواع رنگ‌های صنعتی، شوینده‌های صنعتی
 (انواع چربی گیر، فسفات، اسید...)

خدمات فنی:

رنگ کاری کوره‌های - سندبلاست - شات بلاست

تلفن: ۶۲۲۸۷۶۷ - ۶۲۳۲۱۳۳
 فاکس: ۶۲۲۸۷۶۷